

צוות "העולם הזה" החזיר את צביקה לבני ברק בבוקר של יום שישי, הצצה ראשונה לתוך נבכי העולם החרדי, באמצעות מי שנמלט משם

בתורה לבני ברק

בני ברק, צביקה לא אוהב את הקטע הזה של הכתבה. נפגשנו ליד השער של קוקה קולה. מטעם הוא זרק אבנים. צביקה במדים עם נווית תלוי בריפיון על יד שמאל. נכנסים למכונית של ציון הצלם וזוים. צביקה ניתן כיוונים תוך הסבר כללי על מה שעניינו ראות. כל בן אדם שני הוא מכיר כאן.

המון ילדים קטנים. אנחנו היינו תישעה. זה ריטנדרטי. לשכנים שלנו יש 16. הם מאוד מכובדים בשל כך. נכנסים לתוך המכונית וממשיכים. לא רוצים למשוך עוד תשומת לב. איש הולך ברחוב. כפוף קימעה. צביקה צועק "אבא" דרך חלון המכונית, אולם גלוי הקול נבלעים ברוח. האיש מרים ראשו ובוהה אל ענודעשן שבשאיפה הגי כניית אחריה. מהדק את ספר התלמוד לגופו ונבלע בתוך ההמון השחור. מגיעים לשיבה התיכונית של צביקה. אף אחד לא בא לבקש אש, אבל לפי המבטים — גם של הרבי — רואים שמכירים אותו כאן. מהמירפסת של השיבה ניתן לראות גשר ארוך ויפה המוביל מתוך בית אל תוך הישיבה. זה מעבר מיוחד שהקימו כדי שלרבי שך יהיה יותר קל לעבור ולתת שיעורים בתוך הישיבה שלו.

החוריישיבה צעיר מתקרב אלינו בהפגנות, ושואל בטון מולול: "מינקוביץ, יש לך אש?" צביקה מדליק לו סיגריה, ונרמה שקול שיפשוף הגפרור בגבישים הזעירים של עופרת פהמיתית שעל הקופסה נשמע מהרהר ברחוב. שום קול אחר לא מציץ. עוד שלוש צעירים מציצים מהחרימדרגות קרוב.

גור לא הבנו למען. אנשים רצים לרוב עם הרב. "עכשיו אתה רואה למה עזבתי. תיראה איך הם חיים. יום שלם עושים נרנד ליד ספר. קרושי. איך אפשר לחיות במקום כזה, ככול כל-כך. בלי שום חופש או זכויות. זאת גם הסיבה שבגללה אני מסוגל להעריך חופש הרבה יותר מבן אדם רגיל כמדון."

אבא ושני ילדיה הקטנים הולכים ברחוב ומתקדמים לעברנו. האבא לא שמה לב, אך הילד עוצר ונשאר נטוע על מקומו. המום ממראה הנשק והמי דים. כשהאבא שמה לב היא חוזרת בריצה ונופת בבנה. אוספת אותו אל חיקה, וגוררת אותו בכוח רב משם. רק שלא יבחין בטומאה.

נור לא הבנו למען. אנשים רצים לרוב עם הרב. "עכשיו אתה רואה למה עזבתי. תיראה איך הם חיים. יום שלם עושים נרנד ליד ספר. קרושי. איך אפשר לחיות במקום כזה, ככול כל-כך. בלי שום חופש או זכויות. זאת גם הסיבה שבגללה אני מסוגל להעריך חופש הרבה יותר מבן אדם רגיל כמדון."

כדי לצלם את היכל הישיבה. חובשים כיפות ועולים. פיתאום, מאיישם, מר פיע המון שחור. כמה עשרות חרדים (אותם שהתגודדו קודם לכן) עוצרים אותנו. מלמעלה במיסדרון הפתוח צור פים בנו עוד.

יש לכם אישור מהמכירות? ציון לא מתבלבל, ומבקש לדעת איפה זה בכלל המוכרות. לחוצפה כזו הם לא ציפו. אחד מכריו בשחצנות שהמוכר רות סגורה, ובכלל אין על מה לרבר. סניף יד לאחים ריק, כנראה, ביום שישי. שני השומרים לא מכירים את מינקוביץ כחיל. יוצאים לרחוב הראשי של בני ברק, רחוב רבי עקיבא, המש שעות לפני סגירת החנויות עם כניסת השבת. אנשים ממחרים. הרחוב מוצף כולו בשחור ובוורוד של שמלות חרדיות.

שב כאן שבוע ותוכל לצלם אלבומים שלמים של תמונות צבע. וכאילו להוכיח את דבריו צדה את עיני תמונה מיוחדת, שכמותה לא ראיתי מעודי. מעבר לכביש נראה חרדי זקן מאוד, עיניו טרוטות וידיו רועדות. ספר התורה כאילו חלק אינטגרלי ממנו. בניגוד הרחף לכך, כאילו לא קשור לסיפור הזה, היה האופנוע שעליו הוא רכב, וקדה ישנה משנות ה-50. תמונה מורח. מצחיקה. הדוסיס, בניגוד למה שנהוג לחשוב בעולם החילוני, אינם פרימיטיביים מבחינת העורים הטכניים שלהם. אמנם אין להם בידה כבית, אבל הם בטח לא מככסים בפיליה. אבל ככל שישתמשו יותר ויותר כמדע, וקל לדוגמה את הדוס הזקן שעבר פה כרגע על וספה. הם יהיו פרימיטיביים יותר, שכן המדע לא משמש אותם לחיים נוחים יותר, אלא רק בכדי לשפר את החיים הרחוקים. אם יש מחשב, או בואו נכניס פנימה את התנ"ך ונמצא כל מיני דברים מעניינים בגימטריה. אם יש אוטובוס, אז בואו נסיע את החבורים שעה קודם לשיבה כדי שילמדו יותר. הולכים לאט ברחוב. צביקה מצביע על אנשים ומקומות מילדותו. כאן שיחקתי, וכאן היה החרד הראשון שלי."

צביקה ליד בית המדרש המפואר ביותר בעולם השווי: 19 מיליון דולר

ציון הצלם נוסע הבית, ואנחנו ממשיכים לבר ברחובות. קונים עיתון חרדי יום השישי. הצוות של אותו העיתון כתב פעם על צביקה. אמרו שהיה קוקסינל. שהיה הומן. ששרף את התחנות בירושלים. הגענו לשיבה היסודית שבצביקה למד בה. אז זה היה רק בניין קטן, דו קומתי. היום הפאר שורר בכל פינה. ביום שישי ריק. רק ברחוב אנחנו פוגשים מישהו מוכר, ומתוך השיחה נראה לי שהוא לא מתעניין במיוחד מה שלומו של צביקה, אלא לוטש עיניו לעבר השווי.

לאיזור נטורייקרתא הוא לא מוכן להתקרב בגלל הסיכון העצום שבכך. "הנה תראה אותך, אם אתה, עם שיער כמעט עד לכתפיים, תגיע לשם, זה מספיק בשביל לפתוח לך את הראש. תגיד שאתה מהעולם הזה ויענו אותך עד מוות. קודם כל מכניסים מכות, אחר כך בורקים מה המחיר האישי שצריך לשלם." לפתע צביקה נרעד. "שמרל!" הוא צועק. בחור כבן 30 עוצר מלכת על המידרכה ממול. צביקה רץ אליו בהתרגשות. אנחנו מכוונים מצלמות. הרבה חיוכים ושימחה. בפעם הראשונה מישהו מתייחס אליו כאל בן אדם. אני מתקרב ומבקש רשות לצלם. הבחור ביישן ומסמיק מעצם הבקשה. צביקה משכנע אותו והוא מסכים. כשהצלם מכוון את המצלמה פולחת צעקה חדה את האוויר: "הי, אתה!" העוברים והשבים מסתלקים במהירות. מעבר לכביש עומד אדם חסון בעל זקן מדובלל. באצבע אחת הוא מורה לשמרל לגשת אליו. הבחור עובד אותנו ובפחד הולך אל "המפקד". מתנועות היריים ניתן להבין את רוח ההשתה.

הגענו לשיבה היסודית שבצביקה למד בה. אז זה היה רק בניין קטן, דו קומתי. היום הפאר שורר בכל פינה. ביום שישי ריק. רק ברחוב אנחנו פוגשים מישהו מוכר, ומתוך השיחה נראה לי שהוא לא מתעניין במיוחד מה שלומו של צביקה, אלא לוטש עיניו לעבר השווי.

שמרל חוזר אלינו, ומצטער על שאינו יכול להצטלם. הוא נעלם. מדברים על איד בצבא ואיד בישיבה. אחרי 10 דקות הביריון מופיע שוב והפעם מולנו. "אם תעז לפרסם תמונה איזושהי או מיפשת איזשהו שאמרנו לך כאן, אני אתבע אותך בפלילים."

שימון אינטלקטואלי
עיון שמר. שבוע אחרי בני ברק. יום שבת מאוחר בלילה. צביקה הלך לשרותים לפני שליווה אותי לאוטובוס האחרון הביתה. אני קם לרגע, ומעיף מבט בחדר שהפך הבית שלנו ב-40 השעות האחרונות. נות. פחית זכירה בכל פינה. קליפות של שלושה ארבעה קילו גרעינים מפוזרות על הרהיטים. כמה קליפות הבוקות למסדהטלוויזיה. ראינו מעיר בון בלילה. ארבע מאפרות מלאות עם המון קופסות של נובלט לידן. סיגריות של קיבוציניקים. עוצם לרגע את העיניים, ומנסה (המשך בעמוד 38)

"אתה, פונה לשמרל, לך מהר הבית, ואל תצא משם בשעתיים הקרובות" ואלינו: "לכו מכאן כולכם, תצאו תוך חמש דקות מהעיר הזאת, אחרת יהיו לכם בעיות רציניות." אני פותח את פי להשיב, אך סוגר אותו מהר בגלל צביטה שאני סופג מצביקה. אנחנו פותחים בהליכה מהירה לעבר המכונית. מאחור נכנס הביריון לאקסטזה וצועק: "תלך, מינקוביץ, תלך. נבלה! כבר גרמתי מספיק נזק לעם ישראל!" במכונית מסביר לי צביקה שהאיש היה מאירגון הנקרא "מישמרת הצעיר" עות. מעין מיטרה צבאית מקומית של בני ברק. הם מטפלים בכל הסוטים מדרך הישר. אם יראו מישהו מדבר עם אנשי המזרחי, כיפות סרוגות, יפרקו אותו לגורמים.

מול מודעה של "איסור המור" מיטרה צבאית מקומית של בני ברק